

YTTRANDE
Dnr Ju2019/00209/L5
Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 4 juni 2019

Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (2019:1)

Svensk biblioteksförnings yttrande begränsar sig till avsnitten som berör tillträdesförbud till bibliotek.

Sammanfattande synpunkter

Svensk biblioteksförning avstyrker förslaget om en lag om tillträdesförbud till bibliotek.

Allmänt

Utredaren lämnar ett förslag om tillträdesförbud till bland annat bibliotek som ska omfatta personer över 15 år och som längst gälla för ett år. Utredarens egen bedömning är dock att "det inte föreligger tillräckligt starka skäl för att införa en reglering som ger möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från varken butiker, simhallar eller bibliotek. Utredaren förordar därför att en sådan reglering inte ska införas." Det finns väldigt goda skäl för att hålla med om utredarens slutsatser.

Bibliotek ska vara en plats dit alla kan känna sig välkomna och på ett tryggt sätt ta del av bibliotekens samlade utbud av medier och aktiviteter. En grundläggande rättighet i den svenska bibliotekslagen är att de är öppna för alla. Biblioteken har inte heller några inpasseringskontroller utan alla invånare ska känna sig välkomna till biblioteksrummet. Att genom ett domstolsutlåtande porta människor från bibliotek skulle därför inte bara vara en inskränkning av den grundlagsstadgade rörelsefriheten, utan även hindra den enskildes rätt till biblioteksverksamhet. Dessutom är biblioteken ofta vallokal, vilket gör ett tillträdesförbud än märkligare.

Ett tillträdesförbud skulle knappast heller lösa de problem med bristande ordning som ibland uppstår, och alltid har uppstått, i biblioteksvardagen. De löses istället med biblioteksanställda som är utbildade att hantera svåra situationer, och rutiner som gör att medarbetarnas och besökarnas trygghet kan säkerställas, något som är ett ansvar för huvudmannen. En god bemanning är en förutsättning för detta. Våra folkbibliotek speglar

alltid det omgivande samhället och samhällsproblem måste lösas med ett brett angreppsätt, inte med ineffektiva signalåtgärder.

Det skulle också uppstå rent praktiska frågor kring efterlevnaden av ett eventuellt tillträdesförbud. Då biblioteken inte har inpasseringskontroller, eller i normala fall är bemannade med vakter, skulle det vara upp till bibliotekets medarbetare att se till att ett tillträdesförbud efterlevs, vilket inte är en önskvärd situation. Det finns heller inget som hindrar biblioteken från att ha ordningsregler. Biblioteken har redan idag möjlighet att avvisa besökare som betar sig på ett sätt som är störande för verksamheten. Vi menar således att det finns goda såväl principiella som praktiska skäl för att inte införa en lagreglering om tillträdesförbud på biblioteken.

I detta ärende har Svensk biblioteksförnings generalsekreterare Karin Linder beslutat. Björn Orring har varit föredragande.